

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Amoris erga Deum quinque conditiones quæ sint. Serm. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

nillum posse sine opere monachum perseverare: propterea quod aut spiritu, aut corpore aut utroque deficiat. Et certe aliter invenire rarissimum est. Accedit quod ordo quoque noster tempora distinxit, instituentibusque externis, quæ item internis seu spiritualibus locanda sunt. Siquidem neque corpore solo, neque spiritu solo, sed utroque constamus, & utriusque morè gerere necesse est. Huic aut illi soli indulgere, est seipsum destruere. Adde quod anima finitæ est virtutis, & varias habet potentias, quarum si quando una viget magis in actu suo, interim lentescunt aliæ. Aliter ieiuni, aliter post cibum excluso etiam omni peccato & crapulæ vicio, sumus dispositi. Quapropter (iunioribus loquor) vivite secundum ordinis institutionem. Reddite quæ sunt spiritus, spiritui, & quæ sunt corporis, corpori. Quando dormiendum est, dormiatis: si vigilandum, vigiletis: si operandum, operemini: si vacandum, vacetis. Interpolationem exercitiorumque mutationem facere, item spiritus exercitia interrumpere, ut confortatus spiritus in vigore perseveret, denuoque ad sua redeat, non est deficere, non est retrogredi, non est descendere, sed progredi & proficere: quia hæc non agit dissolutio sed discretio. Admittatur ergo manualia exercitia, sed honesta & utilia: & quoad fieri potest in solitudine moderatè ac tempore statuto, atque ut dixi, propter spiritualia. Et rursus exerceantur spiritualia, idque ferventer ac acriterque tempore suo. Vbi etiam observandum est, ut quæ ex debito tenemur, omnino anteferenda sciamus cæteris quæ propria voluntas aut devotio suggerit. Si ita fecerimus, & corpore & spiritu sani integrique manebimus, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto est benedictus in secula, Amen.

Ordinatè
quam in
monasteriis
vivendum
fit.

IN EADEM SOLENNITATE.

Amoris erga Deum quinque conditiones quæ sint.

Sermo II.

Remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Lucæ 7. Speculum hodie charissimi fratres oculis nostris obijcit Evangelica lectio, veræ poenitentiaræ in se continens imaginem, Mariam scilicet Magdalenam, ex Aethiopiâ in candidissimam, ex cornice in columbam, ex procaci in verecundam, ex superba in humilem, ex lubrica in castissimam, ex filia diaboli, in Dei filiam, in Dei amicam, in Dei sponsam electissimam subito conuersam: & (ut simul omnia dicam) ex luto & carcere mortalis vitæ, ad celestis regni solium translata. Huius autem tam celeris tamque felicitis mutationis causa, fuit conuersio amorosa ad Christum, non quasi ad pium hominem tantum, sed etiam clementissimum Deum. Vnde factum est, ut dolore confestim vehementissimo cor eius scinderetur, quo simul omnia quæ antegesserat mala, lugens detestabatur: Accederet etiam studium infatigabile placandi (quantopere possit) quem contempserat optimum: denique & devotione vberissima tota liquefieret, satagens illi quem offenderat, commendare sese atque acceptam reddere, flendo, obsequendo, osculis demulcendo, & cætera id genus exhibendo, quibus pectoris sui fervorem ardentius excitaret, & futurae probitatis ac fidelitatis erga Christum indicia clariora ostenderet.

Speculivere
poenitentiaræ.

Qqq

Nec

Nec id frustra: quandoquidem effecit, vt ex peccatrice despicabili, familiarissima Christi discipula fieret, omnifariaq; sanctitatis gratia tam excellenter quam singulariter ornata, in exemplum non solum penitentibus, verum etiam iustissimis quibusq; velut sydus antelucanum constitueretur.

Nos igitur quoniam omnes ad hanc scholam conuolauimus, omnesq; penitentiam accincti sumus, conuenit secundum hoc exemplar quantumcunq; imitatione transformari. Quia verò non modo in penitentia, sed in omni etiam eius vita Dei amor singulariter emicat, cætera nihilominus uotum ac meritorum genera in se colligens, non abs re videretur, si penitentibus nonnullas dicere amoris condiciones, quas in beata Magdalena in promptu sit inueniri, & nos non dedecet imitari. Prima itaque conditio amoris teneritudo, quæ nihil aliud est, quam mollities quædam animi & affectus dulcior atque profusior, quo cito cor amantis beneuolentia soluitur in lectum. Inde teneri dicuntur amatores qui omnia eius quem diligunt, sua compatiendo, siue gratulando, & aduersa & prospera perinde ac propria sentiunt. Hæc amoris teneritudo ne Christo quidem defuit, cum semper, tamen præcipuè in vltima cœna, quando lotis discipulorum pedibus, ipsiq; corpore & sanguine suo cibatis, præ nimia amoris teneritudine se continere non valens, longissimum pariter ac dulcissimum sermone, quo suos quos in mundo habebat charissimos nunc quidem amicos, nunc verò filiolos appellabat, nunc ne orphanos timerent se futuros, sed ad illos reditum, nunc verò ipsorum ab hoc mundo gaudio plenum abolitum, aliaq; multa consolatione plena promittebat. Taceo autem aliorum sanctorum teneritudinem amoris, qui in irrationabilibus quoque creaturis Deum contemplantibus, tanto liquefebant amore, vt absque molestia amari ferre non possent, si vel vni, puta ouicula aut vermiculo, aut alteri cuius creaturæ triste aliquid occurrisset. De beata Magdalena nobis in præsentia duntaxat sit sermo, quæ non tantum muliebrem aut naturalem, sed etiam virtuosam, amorosam, ac cordis liquefactiuam habuit teneritudinem, compuncta lachrymis, delectata pedum Christi osculis, assistens cruci, vna apostolicis fugientibus, rediens ad eundem sepultum, manè cæteris dormientibus, perseverans ibidem, alijs mulieribus recedentibus, semper seruanda, nunquam non deuota. Commandatur itaque hic amorosa pietas, & tener affectus, vt est quorundam qui facile omnibus non rogati charitatis affectum expandunt, benefaciendi impendunt studium, & quasi omnium essent debitores, alienis oneribus (quantum licet) humeros supponunt. Laudabile planè affectus misericordiæ compatientis, si tamen hic discretè, prudenter, simplicitè intentione in Deum directus fuerit: Sola namque naturalis misericordia facit sanctum. Reprehenditur etiam aliorum duritia, qui alienæ calamitatis (nisi fortasse peculiariter familiarum) increduli, non miserentur super contritione Ioseph. Verù ijs relictis secundâ amoris conditione attingã, quæ est latitudo. Neq; enim absq; ratione Deo dicitur per Prophetam de præcepto dilectionis: *Latum mandatum tuum nimis.* Latitudo dilectionis est, si non solum ad amicos verum ad inimicos etiam, imò ad vniuersas creaturas, beneuolentiæ sinum extendas. Considerandum tamen, amorem ad creaturas quendam esse viciosum, à Deo retrahentem, quando creaturas propter se

Amoris erga Deum conditiones quinque. Teneritudo amoris qua fit. Amoris Christi erga suos electos teneritudo quanta. Ioan. 13. Ioan. 15. Ioan. 13. Ioan. 14. Ioan. 19.

Ioan. 19. Marc. 16. Ioan. 20.

Psal. 118. Latitudo dilectionis habenda qua fit. Amor ad creaturas quando fit viciosus.

duntaxat, hoc est, propter aliquid, quod secum adfert commodi, solarijve temporalis diligitur. Verum de hoc amore modo non loquor. Nihil enim diuino opitulatur amori, quin magis aduersatur. Est alius amor purus, sanctus, quo creatura diligitur non impediens, sed dilatans Dei amorem, dum in creatura aliquid inuenitur, cuius cōtemplatione proficit mens hominis in cognitionem seu dilectionem Dei. Hoc amore dilatati sancti Dei omnes, in omni homine Christum, in omni creatura venerantur creatorem. Hoc modo, quia non propter se creatura diligitur, sit, vt non aliud in ea quam Deus ametur. Quod idem testatur beatus Bernardus: Quicquid, inquit, propter aliud amare videaris, id planè amas, quo amoris finis protenditur, non per quod tendit. Cum itaque B. Maria Magdalena licet molestata sapius nusquã audiatur hominibus indignari, quid aliud quam dilectionis eius affectum dilatatum ad omnes intelligimus. Iudicatur à Pharisæo, accusatur à sorore, arguitur à discipulis, atque horum nihil iuste. Maria tamen semper tacet nec responderet exprobrantibus sibi verbum. Quare? Quia *charitas patiens est, benigna est, charitas omnia suffert. Charitas omnia sustinet.* Certè si nos pro tam sanctis operibus quispiam fortè argueret, num taceremus? Nota est vnicuiq; infirmitas sua. Ad Magdalenam redeo. Nonne ipsa est, quæ palam infidelibus, quamuis mulier, legitur prædicasse? Quid superauit in ea verecundiam huic sexui cognatam, vt quasi foeminam se nesciens, virum Apostolicum exhiberet? Profectò charitatis latitudo.

Progrediamur hinc ad tertiam (qua fouetur amor) conditionem. Hæc si vultis vt vno explicem verbo, vocatur charitas: Si multis, est magni æstimationis rei dilectæ, pro qua adipiscenda, obtinendave, vt pote chara atq; preciosa, nihil laboriosum, nil æstimatur durum: cætera omnia vilia dicuntur, cuncta libenter deseruntur, ne hoc vnum desit, quod solum est necessarium, quo dilecto fruatur, vtque dilecto placeat amans. Quod autem nihil propterea sit in amore difficile, diuus Bernardus testatur, dicens: Fateor, non sustinui pondus diei & æstus, sed iugum suauis, & onus leue pro beneplacito patris familias porto. Opus meum vix vnus horæ, & si plus, præ amore non sentio. Augustinus quoque amore plenus: In eo, inquit, quod amatur, aut non laboratur, aut etiam labor amatur. Arguitur hic multorum tepidus amor erga Deum, aut nullus aut exiguus, vt vix modico velint ipsum comparare, haud secus Deum ac mancipium vile taxantes. Atq; licet & modico & nihilo ematur Deus à bona voluntate, ipsi tamen precium (quocunq; illis offeratur Deus) minuere conantur, causantes quæ petuntur omnia grauiâ, importabilia, nimia. Eiusmodi, vt Guilielmus Parisiensis dicit, si promitteretur Deus cum regno suo pro obseruatione ordinis Carthusiensis, ac si nimis carè exponeretur, aut precij nimium exigeretur, responderent se non tanti, sed minoris velle comparare. Vix certè vnus è multis reperitur qui nõ precio viliori, quam exigitur, Deum velit emere, hoc est, qui non minus velit pati, minus semetipsum abnegare, quam iubetur, plus carni indulgere, quam à Deo admittitur, tanquam precio quocunq; minor sit Deus, aut periculum sit ne tanti fortasse nõ valeat. Atq; vnde hoc, nisi quia vilem æstimant, cuius digna satis nunquam est æstimatio? Et hoc quidem illi, qui non gustauerunt, quam bonus & suavis est Dominus, quando interim nobis itidem

Amor ad creaturas quando sit purus & sanctus.

Bernardus.

Luc. 7. 10.
Matt. 26.
Psal. 118.
1. Cor. 13.

Charitas diuini amoris qua sit. Luc. 10.

Bernardus.
Matt. 10.
Matt. 11.
Augustin.
Amor multorum erga Deum qua sit tepidus.

Guicel. Parisiensis.

Psal. 33.

Quam cha-
rum precio-
samque ha-
buerit Chri-
stum B. Ma-
gdalena.

Immensitas
amoris quā-
ta sit.
Psal. 118.

Matt. 22.
Marc. 12.
Luc. 10.

Amoris ut
sit terminus
nullus.

Bernardus.
Ioan. 13.

Psal. 111.

Stultitia se-
culi qua sit.
1. Cor. 3.

laboriosum est, ac difficile censetur, pro Deo habendo relinquere creaturam. Relinquere dico, non ut nullius rei habeamus usum, sed ut nulli hærere per affectum. Sentiant hoc, qui illuc conatum suum transferunt, quam facile sit, quamque mallent (si liceret) creaturarum usum in cōpluribus pro-
sus omnem sibi interdicerere, quam temperantiæ scopum attingere, aut ven-
tendo creaturis nihil hærere. Animaduerte hic quantum dilexerit, quam
charum, quamque preciosum habuerit, quāti denique aestimauerit Dominum
suum beata Maria Magdalena, pro cuius amore relictiis omnibus non dico
tantum amatoribus, illecebris, amoribusque mundanis, non tantum salu-
bus, vanitatibus, pompis, gloriaque seculi, nec solum diuitijs & ceteris que
superfluunt, sed cibo etiam ac potu, consuetudine quoque humana natura de-
sideratissima, vastam solitudinem, arctum specum eidem soli vacans incolle-
it. Sequitur quarta amoris conditio, quæ dicitur immensitas (intellige
affectus ad anteriora semper se extendentis. Hæc facit, ne quis mensuram
terminumve statuat proficiendi, quo velit quiescere, quandoquidem pro-
pterea mandata sua iussit Deus custodiri nimis, ut quantumlibet profice-
mus, scopum non attingamus præfixum, spatiumque semper super sit in an-
teriora nos extendendi. Quod cum in omnibus, tamen præcipue in charitate
locum habet: de qua præceptum habemus omnem nostram facultatem ex-
cedens, nec vnquam in hac vita (si verborum vim pensare voluerimus, ut
scilicet ex toto corde, ex tota anima, ex tota virtute, ex tota mente, ex totis
viribus diligamus Deum) impletu possibile. Atque hoc idem vult Dominus, ut
ad præcepti huius, licet semper distantes, apprehendendum scopum, firmos
feruentes: quem dum nunquam attingimus. (Semper enim nobis restat locus
ad anteriora nos extendendi) simus humiles: neque tamen propter præcepti
implendi impossibilitatem (quamdiu proficiendi conatus non abijcitur, in-
dicabimur transgressores. Est ergo immensitas, hoc est, terminus nullus amo-
ris, propterea in infinitum possit excrecere (intellige quantum est ex
parte sui, id est, amoris vel charitatis, quæ nunquam tanta est, quin possit
esse maior, non ex parte amantis, cuius omnis actio finem & limitem habet.)
Testatur hoc idem beatus Bernardus, dicens: In dilectione Dei non alia ratio
non alia discretio est, nisi ut sicut ille cum dilexisset nos, in finem dilexit, sic
eri potest, nos in infinitum diligamus eum, sicut scriptum est: *Beatus vir
in mandatis eius cupit nimis.* Sed cum nullum finem vel terminum habere de-
beat deuotio amantis, tamen terminos suos & fines vel regulas habere debeat
actio operantis. Hæc ille. Quocirca considerandum, operationes & exercitia
amoris non solum non esse infinita, sed etiam posse fieri nimia, & propterea
vitiosa. Veruntamen affectum & desideria amandi in infinitum & sine men-
sura possumus & debemus habere. Et hoc est quod Dominus ad S. Cathari-
nam dicit Senensem: *Desiderium vestrum extenditur in infinitum, quoniam
alias minimè valeret aliqua virtus mihi seruiens, solummodo cum aliquo
re finita. Nam ego qui sum Deus vester infinitus, à vobis volo mihi serui-
cum re infinita. Vos verò nihil habetis infinitum nisi desiderium & affectum
animarum vestrarum. Quinta conditio amoris est stultitia seu dementia se-
culi. Sapientia mundi seu prudentia carnis quid sit, norunt qui ea que mundi
sunt, ambiunt. Ipsa est de qua Apostolus dicit: *Sapientia mundi stultitia est apud
Deum.**

Deum: quemadmodum econtrariò, sapientia quæ desursum est (qua fulgent ante Deum qui eius flagrant amore) stultitia iudicatur à mundo. Quis non videat his præfertim temporibus, quomodo apud eos qui mundana sapiunt, stulti & insani iudicentur, qui voluptatibus renunciant, qui carnem macerant, qui honores fastidiunt, qui pro maledicto maledictum non referunt, qui de iniurijs lætantur, qui proprijs facultatibus se nudant, & cetera eiusmodi agentes (quæ sapientissimus Dei amor docet) laudem quidem habentia apud Deum, apud filios verò seculi ignominiam? Veruntamen non debent huiusmodi prudentissimi stulti mundanorum iudicia advertere, aut suam deserere sapientiam: quandoquidem Christus quoque, vel prædicationi & doctrinæ ad eò intentus erat, ut cibum negligeret, vel quia sublimia loquebatur, quæ sui non capiebant: quippe cum amoris lingua, teste beato Bernardo, non amantibus sit barbara, insanus putabatur. *Exierunt*, inquit Marcus, *sui tenere illum, dicebant enim: Quoniam in furorem versus est.* Adde quod Petrus humanam tantum adhuc prudentiam edoctus, cum audisset Domini excessum, quod gentibus paulo pòst idem esset tradendus, flagellandus atque crucifigendus, quali Domino sapienterem se constituens, consilium eius arguit, dicens: *Absit à te Domine, non erit tibi hoc.* Beata insuper Catharina Senensis amorem Dei erga humanum genus contemplata, pio quodam ausu familiaritatis alloquens, eundem dixit philocaptum & præ amore quasi infatuatum. Atque reuera consideranti quanta humano generi contulerit Deus, quanta pro eo fecerit, quam multa sustinuerit, quanta ignouerit, quanta tandem quotidie dissimulet, pro malis bona rependens, non mirum videbitur, si humano more loquendo, philocaptus aut fatuus (quippe qui vilissimos ac purridos sacculos gratis amans tanti fecerit) dicatur. Certè si Deus, ut dictis Guilielmi Parisiensis alludam, in conuètu proposito fuisset omnium angelorum dicens: In terris fornicariam quandam amo omni libidini prostitutam, nulla turpitudine non inquinatam, cui nulla meretrix alia, tum fœditate, tum vilitate potest æquari: hanc ducturus vxorem, statui reginam & parem mihi efficere, ipsam vsq; ad eò amans, ut pro latrocinijs & impudicitijs eius eluendis, mihi cordi sit crucis affigi patibulo. Si, inquam, angelis hæc proponeret, nec salutiferæ huius stultitiæ sapientiam profundissimã ac inuestigabilem eisdem reuelaret, non stultissimum atq; insanum reputarent? Nonne Petro similia responderent? *Absit à te Domine, non erit tibi hoc.* Est ergo in amore (ut dixi) diuino sancta stultitia, quæ priuata commoda, quæ carnis voluptates, quæ reliqua id genus quoque alia, quæ mundus laboriosissimè ac periculosissimè quærit, propter Deum contemnat, ac proorsus nihili faciat: ærumnis ac calamitatibus se pro dilecto exponens gaudeat, ac solo tandem amore ebria, nil discutiens, crebro impossibilia præsumat. Testatur hoc B. Hieronimus dicens: Amor ignorat iudicium, ratione multoties caret, nescit modum, nec aliud cogitare potest quam quod diligit. Amor non accipit de impossibilitate solatium, neque ex difficultate remedium. Volebam hic dixisse, quomodo non modo secundum seculi, sed etiam Apostolorum iudiciũ stulta fuerit beata Maria Magdalena vnguenta & aromata perdens: quomodo etiam circa sepultum, & ut putabat, ablatum Dominum impossibilia, utpote fragilis, delicata, moerore denique & inedia confecta mulier præ-

1. Pet. 3.

Bernardus. Marci 3.

Luc. 9.

Matt. 16. Catharina Senens.

Philocaptus quò dicatur Deus.

Guil. Par.

Matt. 16. Stultitia sancta in amore diuina quæ sit.

Hieron.

sumpserit, nisi vereretur ne longius forsan, quam placuit vobis, cucurrerit oratio. Proinde sermone finem imponentes optemus omnes, ut quem commendamus amorem, faciat nos Deus magis experiri quam loqui, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Duodecim in beata Maria Magdalena reperiuntur cuius feliciter penitenti imitanda. Sermo III.

Fecit Deus duo luminaria magna. Luminare maius ut praeesset diei, & luminare minus ut praeesset nocti. Genesis 1. Duas charissimi fratres constat (vita dicam) esse Marias: quibus, siue ad nominis interpretationem, siue ad vitae seriem spectemus, non absurdum videbitur, haec thematis verba tribuisse. Ipsas namque Deus in sexu foemineo nobis constituit, haud aliter atque duo luminaria, aut duas bene viuendi normas: videlicet Mariam Iesu matrem, & Mariam Magdalenam. Innocentem vnam, penitentem alteram, quarum illa exemplo suo praefit diei, hoc est, iustis: haec nocti, id est, penitentibus seu peccatoribus conuersis. Siquidem purissima illa virgo ut omnibus est innocentiae speculum, ita haec Maria Magdalena nobis data est penitentiae in exemplum. Cuius hodie quoniam festiua non minus penitentiae quam gloriae recolitur memoria, & nos quoque veluti eiusdem imitatores, quia Penitentium sumus in ordine constituti, nouis penitentibus, id est, nouitijs, sermonem facturus, operae precium duxi nonnulla recensere, quae verò penitenti, hoc est, bono conueniant monacho, eadem omnia in sancta hac penitente nobis pariter ex Euangelio commendata. Primum itaque omnium est, congruum penitentiae locum deligere. Quod quam necessarium sit, vel inde liquet, quod loci opportunitas perinde ut fuit ruina, ita plerumque etiam sit occasio correctioris vitae. Accedit quod hac tempestate centum ante vltro se offerant qui abducere, quam vnus reperiat qui Christo lucrari animam velit. Ad tutiora igitur loca confugiendum est. Hoc fecit beatissima Magdalena, domum Simonis, quae tum intra se Christum continebat, expectans. Credebat enim, nec sua eam fefellit opinio, hunc omnium, vbi peccata sua plangeret, locum maximè sibi conuenire. Ibi ad Christum accedens ab illo separari noluit: ipsum secuta est, & quantisper potuit, eius consuetudine vivebatur. Quo caelos petente, ipsa quoque non diu morata, mundum deseruit, & sine Christo mundum nihil ducens, hominumque frequentia perturbata, vastam se in eremum abdidit, vbi soli viueret Deo. Nihil hic opus est fratres charissimi, ut moneam vos penitentiae locum querere, quem fortiter estis, quo non possitis accepisse meliorem. At vnum hoc horret, sicut corpore, ita mente huic loco sumus addicti. Semel seculi contemptores effecti, non iterum illius experiamus ambitum. Deserti squalore semel electo, non deuenimus ad Aegypti suspiremus delicias. Quod quaesiuimus, quod elegimus, propter quod venimus, & ut simul omnia dicam, quod iam cepimus, non sequitur sed feruenter perficiamus. Secundum, quod in ordine iam sequitur, ut mala admitta desiteamus: cuius B. Magdalena exemplum nobis praebuit, quae sua pro

Penitenti
cuiuslibet
duodecim
habenda
quae sint.
Locum penitenti-
ae cog-
gere quam
sit necessa-
rium.
Luc 7.

Numer. 12.
Mala ad-
missa desite-
re ut debeat
imus.